

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi liikenne-vakuutuslain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan liikennevakuutuslakia, vakuutusyhtiölakia ja lakia ulkomaisista vakuutusyhtiöistä muutettaviksi siten, että kyseiset lait sopeutetaan neljenteen liikennevakuutusdirektiiviin. Ehdotuksen mukaan suomalaisen vakuutusyhtiön, joka harjoittaa liikennevakuutustoimintaa Suomessa tai muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa (ETA-valtiossa), sekä liikennevakuutustoimintaa Suomessa harjoittavan kolmannen maan vakuutusyhtiön, on nimettävä jokaiseen muuhun ETA-valtioon korvusedustaja. Hänen tehtävänä on liikennevahingon korvausvaatimusten selvittely ja korvausten suorittaminen silloin kun liikennevahingon on aiheuttanut Suomessa rekisteröity ja Suomessa toimiluvan saaneessa vakuutusyhtiössä vakuutettu ajoneuvo jossain ETA-valtiossa tai vihreän kortin järjestelmään liittyneessä kolmannessa maassa ja vahingonkärsineen kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa. Korvusedustajan nimeäminen olisi eräs toimiluvan myöntämisen edellytys, jos vakuutusyhtiö haluaisi harjoittaa lakisääteistä liikennevakuutusta.

Liikennevakuutuskeskusta ehdotetaan

korvausvaatimusten selvittelyssä tarvittavien tietojen keräämisestä ja jakelusta huolehtivaksi sekä korvauksesta vastaavaksi toimielimeksi. Tietokeskus auttaisi vahingonkärsijää selvittämään muun muassa vahingonaiheuttajan vakuutuksenantajan ja korvauksenhakijan asuinvaltiossa sijaitsevan vakuutuksenantajan korvusedustajan. Liikennevakuutuskeskus toimisi myös Suomessa asuvalle vahingonkärsijälle omaisuus- ja henkilövahinkojen korvaamisesta vastaavana toimielimenä laiminlyönti- ja eräissä muissa tapauksissa. Ehdotus parantaa niiden vahingonkärsineiden asemaa, jotka ollessaan matkalla toisessa ETA-valtiossa joutuvat muussa ETA-valtiossa kuin asuinvaltiossaan rekisteröidyn ja vakuutetun ajoneuvon aiheuttaman liikenneonnettomuuden uhriksi. Ehdotus parantaa vahingonkorvaukseen oikeutetun asemaa myös eräissä ETA-alueen ulkopuolella tapahtuvissa liikennevahingoissa. Lait ovat tarkoitetut tulemaan eräin poikkeuksin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002. Valtioneuvoston asetuksella ehdotetaan säädettäväksi korvauselintä koskevien säännösten voimaantulosta.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

1.1.1. Lainsäädäntö

Moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavaa vakuutusta ja vakuuttamisvelvollisuuden voimaansaattamista koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annettiin vuonna 1972 neuvoston direktiivi 72/166/ETY, jäljempänä ensimmäinen liikennevakuutusdirektiivi. Seuraavaksi vuonna 1983 annettiin moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavaa vakuutusta koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä toinen neuvoston direktiivi 84/5/ETY, jäljempänä toinen liikennevakuutusdirektiivi. Viimeksi mainitusta asiasta annettiin vuonna 1990 kolmas neuvoston direktiivi 90/232/ETY, jäljempänä kolmas liikennevakuutusdirektiivi, sekä vuonna 2000 edelleen mainitusta asiasta ja neuvoston direktiivien 73/239/ETY ja 88/357/ETY muuttamisesta annettu parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/26/EY, jäljempänä neljäs liikennevakuutusdirektiivi. Lisäksi muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettujen direktiivien 73/239/ETY, jäljempänä vahinkovakuutuksen täydennysdirektiivi, ja direktiivien 88/357/ETY muuttamisesta erityisesti moottoriajoneuvojen vastuuvakuutuksen osalta vuonna 1990 annettu neuvoston direktiivi 90/618/ETY, jäljempänä toinen vahinkovakuutusdirektiivi, edellytti muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta, säännöksistä, joilla helpotetaan palvelujen tarjoamisen vapauden tehokasta käyttämistä, sekä direktiivien 73/239/ETY muuttamisesta annetun toisen neuvoston direktiivien 88/357/ETY,

jäljempänä toinen vahinkovakuutusdirektiivi, palveluperiaatteiden soveltamista liikennevakuutukseen.

Ensimmäisen ja toisen liikennevakuutusdirektiivin oleellinen sisältö on Suomessa toteutettu vuonna 1973 tehdyllä silloisten yhteisömaiden ja muun muassa pohjoismaiden välisellä sopimuksella. Yhteisömaat ovat 1950-luvulta lähtien kuuluneet Green Card -järjestelmään, jäljempänä vihreän kortin järjestelmä. Se perustuu vastavuoroisiin sopimuksiin, joiden mukaan moottoriajoneuvolle sen kotimaassa annettu liikennevakuutus takaa vastavuoroisen kohtelun vakuutettuna myös toisessa sopimusmaassa. Vuonna 1973 solmittu sopimus ulotti edellä selostetun vastuu- ja takuujärjestelmän sopijamaihin.

Liikennevakuutuslakia (279/1959) muutettiin mainitun lain muuttamisesta annetulla lailla (361/1993) vastaamaan Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (SopS, Euroopan talousalueosasto 1994), jäljempänä ETA-sopimus, liitteessä IX mainittuja Euroopan yhteisöjen moottoriajoneuvovakuutusta koskevia direktiivejä (ensimmäinen, toinen ja kolmas liikennevakuutusdirektiivi). Laki tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994. Lain muutoksilla suomalainen liikennevakuutus ulotettiin olemaan voimassa koko Euroopan talousalueella. Lisäksi suomalainen liikennevakuutus on voimassa Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta, jäljempänä ETA-valtio, kuulumattomalla alueella, jos ajoneuvo on välittömällä läpikulkumatkalla ETA-valtiosta toiseen. Liikennevakuutuslakiin sisällytettiin niin sanottu paremman vakuutusturvan (better cover) periaate, jonka mukaan liikennevahingon johdosta suoritettava korvaus määrätään joko Suomen liikennevakuutuslain tai vahingon sattumismaan lainsäädännön mukaan siitä riippuen, kumpi korvausjärjestelmä on vahingonkärsineelle edullisempi. Liikennevakuutustoiminnan harjoittamisoikeutta Suomessa laajennettiin

siten, että toimilupa voidaan myöntää myös ulkomaiselle vakuutusyhtiölle. ETA-vakuutusyhtiön, joka harjoittaa Suomessa liikennevakuutustoimintaa ulkomaisesta toimipaikasta käsin, on nimettävä tänne korvausasiain s. Kaikkien Suomessa liikennevakuutustoimintaa harjoittavien vakuutusyhtiöiden on kuuluttava Liikennevakuutuskeskukseen, joka toimii direktiivien edellyttämänä kansallisena toimistona ja takuurahastona. Keskuksen toiminnasta aiheutuvat kulut peritään kaikilta Suomessa liikennevakuutustoimintaa harjoittavilta vakuutusyhtiöiltä. Nämä yhtiöt joutuvat myös osallistumaan korvauksille maksettavien indeksikorotusten sekä liikenneturvallisuusmaksun maksamiseen.

Liikennevakuutuslain muuttamisesta annetulla lailla (1493/1994), joka tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995, liikennevakuutuslaki sopeutettiin muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta sekä direktiivien 73/239/ETY ja 88/357/ETY muuttamisesta (kolmas vahinkovakuutusdirektiivi) annettuun neuvoston direktiiviin 92/49/ETY, jäljempänä kolmas vahinkovakuutusdirektiivi. Ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetulla lailla (398/1995) annettiin uudet säännökset vakuutusyhtiöiden oikeudesta harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa. Vakuutusyhtiö, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueella, saa kotimaassaan myönnetyn toimiluvan perusteella harjoittaa vakuutusliikettä koko Euroopan talousalueella joko perustamalla johonkin jäsenvaltioon sivukonttorin tai tarjoamalla jossakin jäsenvaltiossa riskin suuruudesta riippumatta vahinkovakuutuksia ulkomaisesta toimipaikasta käsin. Vakuutusyhtiön talouden valvonnasta vastaa ainoastaan yrityksen kotivaltion valvontaviranomainen. Valtiovallan maksuperuste- ja ehtosääntelystä luovuttiin tässä yhteydessä.

Liikennevakuutuslain 1 §:n 3 momenttiin sisällytettiin säännös vahingon korvaamisesta silloin, kun vahinko sattuu alueella, josta minkään jäsenvaltion kansallinen toimisto ei ole vastuussa. Vahinko korvataan tällöin sen jäsenvaltion lain mukaan, jossa ajoneuvo on pysyvä kotipaikka. Lisäksi 1 §:ään lisättiin uusi 5 momentti, jonka mukaan ajoneuvon pysyvänä kotipaikkana pidetään

sen valtion aluetta, jossa ajoneuvo on rekisteröity tai jos rekisteröintiä ei vaadita tiettyntyyppiselle ajoneuvolle, mutta jossa ajoneuvolla on vakuutuskilpi tai rekisterikilpeä vastaava tunnistemerkki, sen valtion aluetta, jossa vakuutuskilpi tai tunnistemerkki on annettu taikka jos tiettyntyyppisiltä ajoneuvoilta ei vaadita rekisterikilpeä, vakuutuskilpeä eikä tunnistemerkkiä, sen valtion aluetta, jossa ajoneuvon haltijalla on pysyvä kotipaikka.

Ottamalla liikennevakuutuslakiin uusi 15 a §, siihen lisättiin täsmennys, jonka mukaan liikennevakuutuslain mukainen liikennevakuutus on yhdellä vakuutusmaksulla voimassa koko Euroopan talousalueella.

Edellä selostetuilla muutoksilla liikennevakuutuslaki saatettiin vastaamaan liikennevakuutusta koskevien direktiivien (ensimmäinen, toinen ja kolmas liikennevakuutusdirektiivi) sekä kolmannen vahinkovakuutusdirektiivin säännöksiä.

1.1.2. Nykykäytäntö

Liikennevakuutuslain 17 §:ssä määritellään Liikennevakuutuskeskuksen tehtävät. Liikennevakuutuskeskus on ensisijaisessa vastuussa sellaisen moottoriajoneuvon Suomessa aiheuttamasta liikennevahingosta, jonka pysyvä kotipaikka on muualla kuin Suomessa. Liikennevakuutuskeskus selvittää vahingon Suomen lainsäädännön mukaisesti, ja jos ulkomainen osapuoli todetaan vastuulliseksi joko kokonaan tai osittain, Liikennevakuutuskeskus suorittaa liikennevakuutuslain mukaiset korvaukset vahingonkärsineelle. Poikkeuksena näissä vahingoissa on kuitenkin, ettei ruotsalaisia ja norjalaisia ajoneuvoja lukuun ottamatta ulkomaisen ajoneuvon omistajalla tai kuljettajalla ole oikeutta korvaukseen Suomessa sattuneesta vahingosta ajoneuvon liikennevakuutuksesta.

Vihreän kortin järjestelmään kuuluvissa vahingoissa Liikennevakuutuskeskus toimii ulkomaisen vakuutusyhtiön lukuun ja perii vastuussa olevalta ulkomaiselta vakuutusyhtiöltä takaisin vahingosta suoritettavat korvaukset.

Muusta ETA-valtiosta kuin Suomesta olevan ajoneuvon Suomessa aiheuttama vahinko käsitellään myös Liikennevakuutuskeskuksessa. Tällöin

korvaus määrätään joko Suomen tai ajoneuvon pysyvän kotipaikan lainsäädännön perusteella, jos se on parempi vakuutusturvan osalta.

Kun Suomessa pysyvän kotipaikan omaava ajoneuvo aiheuttaa liikennevahingon muussa ETA-valtiossa, määräytyvät suomalaisesta liikennevakuutuksesta maksettavat korvaukset vahinkomaan lain perusteella. Tästä riippumatta vahinkoa kärsinyt voi valita vahinkomaan lain perusteella määräytyvät korvaukset maksettaviksi vahingon aiheuttaneen ajoneuvon kotipaikan lain suuruusina, jos näin määräytyvä korvaustaso on parempi. Vastaavasti, jos vahinkoon syyllinen ajoneuvo on muusta ETA-maasta kuin vahingon sattumismaasta, voi suomalainen vahingonkärsinyt valita vahingon aiheuttaneen ajoneuvon kotipaikan lain mukaiset korvaukset. Kuitenkin Suomessa kotipaikan omaavassa ajoneuvossa matkustanut Suomessa asuva henkilö saa aina Suomen liikennevakuutuslain mukaisen korvauksen henkilövahingoistaan auton omasta liikennevakuutuksesta.

Vahingonkärsineen aseman parantamiseksi Council of Bureaux'n (vihreän kortin järjestelmän keskustoimisto) piirissä on vuonna 1995 laadittu kansallisten toimistojen välinen Protection of Visitors -sopimus, joka käsittää teknisen avun antamisen liikennevahinkoa käsittelevälle toimistolle, esimerkiksi poliisitukinta-asiakirjojen ja asiantuntijalausuntojen toimittamisen ja vakuutusyhtiön tietojen selvittämisen. Protection of Visitors -sopimusta sovelletaan, kun suomalainen ajoneuvon kuljettaja, matkustaja, jalankulkija tai pyöräilijä on vahingonkärsineenä ulkomailla sattuneessa liikennevahingossa, johon syyllinen on vahingon tapahtumamaassa (sopimusmaassa) rekisteröidyn ajoneuvon kuljettaja. Sopimusta ei sovelleta vakuuttamattoman ajoneuvon kuljettajaan. Kansallisena toimistona Liikennevakuutuskeskus huolehtii sopimuksen piiriin kuuluvista avustustehtävistä joko vahingonkärsineen tai vahinkomaan toimiston pyynnöstä.

Tuntemattoman tai vakuuttamattoman ajoneuvon aiheuttamasta vahingosta vastaa ensisijaisesti kansallinen takuurahasto, jona Suomessa toimii Liikennevakuutuskeskus.

Liikennevakuutuskeskuksella on tieliikenteen tietojärjestelmästä annetun lain (819/1989) 12 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla oikeus

saada tietoja liikennevakuutustoimintaa varten Ajoneuvohallintokeskuksen ylläpitämästä ajoneuvorekisteristä. Rekisteristä Liikennevakuutuskeskus saa kinteän yhteyden avulla tietoonsa Suomessa rekisteröidyn ajoneuvon omistajan tai haltijan nimen ja osoitteen, ajoneuvon rekisteritunnuksen sekä liikennevakuutuksen myöntäneen vakuutusyhtiön nimen. Ajoneuvorekisterissä ovat sotilasajoneuvoja lukuun ottamatta myös valtion omistamat ajoneuvot. Rajavakuutusten numerot ovat Liikennevakuutuskeskuksen rekisterissä. Vihreän kortin järjestelmää koskevissa asioissa sekä kansallisena takuurahastona toimiessaan Liikennevakuutuskeskus on tiiviissä yhteistyössä sopimusjärjestelmään kuuluvien jäsenmaiden vastaavien toimielinten kanssa.

1.1.3. Suora korvauksensaantioikeus

Liikennevakuutuslain 1 §:n mukaan moottoriajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutunut henkilö- tai omaisuusvahinko korvataan ajoneuvoa varten annetusta liikennevakuutuksesta. Liikennevakuutuslaissa vastuuperusteena on pääsääntöisesti ankaran vastuun periaate. Liikennevakuutuslain mukaan vakuutusyhtiöllä on itsenäinen asianosaisasema, joten sen on ratkaistava korvausasia, vaikka vakuutuksenottaja ei tekisi vahinkoilmoitusta tai kuljettaja kiistäisi syyllisyytensä. Liikennevakuutusjärjestelmä perustuu vahingonkärsineen suoraan korvauksensaantioikeuteen vakuutusyhtiöön nähden, vaikkei tästä ole liikennevakuutuslaissa nimenomaista säännöstä. Korvausvaatimus liikennevahingon aiheuttanutta moottoriajoneuvon omistajaa, kuljettajaa tai matkustajaa vastaan voidaan tuomioistuimessa esittää nimittäin vain liikennevakuutuslain 12 §:n 2 momentissa ja 13 §:ssä säädetyllä tavalla. Korvauksen vaatijan on esitettävä todistus siitä, että vakuutusyhtiö on kieltäytynyt suorittamasta korvausta ja että se on kutsuttu kuultavaksi oikeudenkäyntiin.

Liikennevakuutuskeskuksen antamien liikennevakuutuksen korvauskäsittelyn yleisohjeiden mukaan korvauskäsittelyn tulee olla nopeaa, asiallista ja oikeudenmukaista. Korvauksenhakijalle on viran puolesta maksettava kaikki ne perusteeltaan ja

määrältään selvitetty korvaukset, joihin hän on lain ja vakuutusehtojen mukaan oikeutettu. Liikennevahingossa vahinkoilmoitus tehdään pääsääntöisesti sille vakuutusyhtiölle, joka on vakuuttanut vahingon aiheuttaneen ajoneuvon. Kahden tai useamman ajoneuvon välisessä liikennevahingossa, jossa syyllisyys on selvä, vahingon aiheuttaneen ajoneuvon kuljettaja yleensä tekee vahinkoilmoituksen kuljettamansa ajoneuvon liikennevakuutusyhtiölle. Vahinkoilmoituksen voi tehdä myös syyttömän ajoneuvon kuljettaja. Jos syyllisyys on epäselvä, kunkin osallisen ajoneuvon kuljettaja tekee vahinkoilmoituksen kuljettamansa ajoneuvon liikennevakuutusyhtiölle. Henkilövahinkojen osalta vahingonkärsineellä on oikeus syyllisyydestä riippumatta valita, mistä liikennevahingossa osallisena olleen ajoneuvon liikennevakuutuksesta hän hakee korvausta. Tällöin tämän ajoneuvon puolella tulee kuitenkin olla vastuuperuste, esimerkiksi kuljettajan tuottamus. Korvaus oman ajoneuvon vakuutuksesta suoritetaan kuitenkin ankaran vastuun mukaisesti. Yhtiön on oma-aloitteisesti hankittava vahinkokäsittelyssä tarvittavat lisäselvitykset, jotka se voi saada korvauksenhakijaa helpommin. Käsitteilyohjeissa on lisäksi määräyksiä korvauspäätöksen tekemisen muodoista, muutoksenhakuohjauksesta, korvauksen maksamisesta, tietosuojasta ja salassapidosta sekä yhtiöiden välisistä takautumisoikeuksista, liikennevahinkolautakunnan lausunnosta ja kuntoutuksesta.

1.2. Neljäs liikennevakuutusdirektiivi

Neljännän liikennevakuutusdirektiivin tarkoituksena on parantaa niiden henkilöiden asemaa, jotka asuinjäsenvaltionsa ulkopuolella joutuvat liikenneonnettomuuden uhriksi. Direktiivin mukaan vakuutusyhtiön on nimettävä korvausedustaja kaikkiin muihin jäsenvaltioihin kuin siihen, jossa vahingon korvaavalle vakuutusyritykselle on myönnetty toimilupa. Jokaisen jäsenvaltion on perustettava tai hyväksyttävä tietokeskus vahingonkärsineen auttamiseksi. Tämän lisäksi jäsenvaltioiden on perustettava tai hyväksyttävä korvauselin, joka vastaa

jäsenvaltiossa asuvalle vahingonkärsijälle vahingon korvaamisesta. Direktiivin 1 artikla sisältää soveltamisalaa koskevat säännökset. Direktiiviä sovelletaan liikenneonnettomuuksiin, jotka sattuvat muussa jäsenvaltiossa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa vahingonkärsineellä on asuinpaikka, ja jotka aiheutuvat jäsenvaltiossa vakuutetun ja pysyvän kotipaikan omaavan ajoneuvon käytöstä, taikka liikenneonnettomuuksiin, jotka sattuvat sellaisessa kolmannessa maassa, jonka ensimmäisen liikennevakuutusdirektiivin 1 artiklan 3 kohdassa määritelty kansallinen vakuutuksenantajan toimisto on liittynyt vihreän kortin järjestelmään, kun vahingonkärsineellä on asuinpaikka jäsenvaltiossa ja liikenneonnettomuus aiheutuu sellaisen ajoneuvon käytöstä, joka on vakuutettu jossakin jäsenvaltiossa ja jonka pysyvä kotipaikka on tässä valtiossa. Korvausedustajia koskevaa 4 artiklaa ja korvauselimä koskevaa 6 artiklaa sovelletaan ainoastaan vahinkotapahtumaan, joka on aiheutunut sellaisen ajoneuvon käytöstä, joka on vakuutettu muussa jäsenvaltiossa kuin vahingonkärsineen asuinvaltiossa olevassa toimipaikassa ja jonka pysyvä kotipaikka on muussa jäsenvaltiossa kuin vahingonkärsineen asuinvaltiossa. Direktiivin tunnistamatonta ajoneuvoa ja määrittämättä jäänyttä vakuutusyhtiötä koskevaa 7 artiklaa sovelletaan myös vahinkoihin, joissa aiheuttajana on ensimmäisen liikennevakuutusdirektiivin 6 ja 7 artiklassa tarkoitettu kolmannen maan ajoneuvo. Direktiivin 2 artikla sisältää vakuutusyritystä, vakuutusyrityksen toimipaikkaa, ajoneuvoa, vahingonkärsinyttä ja ajoneuvon pysyvän kotipaikan jäsenvaltiota koskevat määritelmät. Direktiivin 3 artiklan mukaan vahingonkärsineellä on tämän direktiivin tarkoittamissa liikennevahingoissa oltava oikeus vaatia suoraan korvausta vahingon aiheuttajalle vastuuvakuutuksen myöntäneeltä vakuutusyritykseltä. Artiklan 4 mukaan jokaisen vakuutusyrityksen, joka kattaa muun ensivakuutusliikkeen kuin henkivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun ensimmäisen

neuvoston direktiivin 73/239/ETY liitteessä olevan A kohdan vakuutusluokkaan 10 luokiteltuja riskejä (moottoriajoneuvovastuu), rahdinkuljettajan vastuuta lukuun ottamatta, on nimettävä liikennevahingoista johtuvien korvausvaatimusten käsittelyä ja selvittelyä varten korvausedustaja jokaiseen muuhun jäsenvaltioon kuin siihen, jossa se on saanut toimilupansa. Korvausedustajan on asuttava tai oltava sijoittautunut siihen jäsenvaltioon, johon hänet on nimetty. Vakuutusyhtiö voi vapaasti valita korvausedustajan, joka voi toimia yhden tai useamman yhtiön lukuun. Korvausedustajalla on oltava riittävät toimivaltuudet korvaukseen liittyvien tehtävien hoitamiseksi. Edustajalta edellytetään kykyä käsitellä vahinkotapausta vahingon kärsineen henkilön asuinvaltion virallisella tai virallisilla kielillä.

Direktiivin mukaan vakuutusyhtiön tai korvausedustajan on kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona vahingonkärsinyt on esittänyt korvausvaatimuksensa, tehtävä perusteltu korvaustarjous, jos korvausvastuuta ei kiistetä ja jos vahinkojen suuruus on määritelty, taikka annettava mainitun ajan kuluessa perusteltu vastaus, jos korvausvastuu kiistetään tai sitä ei ole tarkasti määritelty tai jos vahinkojen suuruutta ei ole kokonaan määritelty.

Jos vahingonkärsineelle ei ole tehty tarjousta kolmen kuukauden sisällä, on vakuutusyrityksen tarjoamalle tai tuomioistuimen määräämälle korvaussummalle maksettava korkoa. Jäsenvaltioiden on lisäksi säädettävä velvoitteista ja niihin liittyvistä seuraamuksista sen varmistamiseksi, että vahingonaiheuttajan vakuutusyritys tai sen korvausedustaja toimii korvaustarjousta koskevassa menettelyssä artiklassa 4 säädetyllä tavalla.

Artiklan 5 mukaan jokaisen jäsenvaltion on perustettava tai hyväksyttävä tietokeskus, jonka tehtävänä on pitää rekisteriä, joka sisältää jäsenvaltiossa rekisteröityjen moottoriajoneuvojen rekisterinumerot, liikennevakuutus sopimusten numerot, jos vakuutus on päättynyt, ja vakuutuksen päättymispäivämäärän, vihreän kortin tai rajavakuutus sopimuksen numeron, jos sellainen on myönnetty, artiklassa 4 mainitut vakuutusyritykset ja niiden nimeämät korvausedustajat ja luettelon ajoneuvoista, jotka ensimmäisen

liikennevakuutus direktiivin artiklan a ja b kohdan mukaan on vapautettu velvollisuudesta kuulua vastuuvakuutuksen piiriin, sekä lisäksi vahingosta korvausvastuussa olevan viranomaisen tai elimen nimi taikka sen elimen nimi, jonka alaisuuteen ajoneuvo kuuluu. Vaihtoehtoisesti jäsenvaltio voi järjestää tällaisten tietojen keruun ja jakelun. Tietokeskuksen velvollisuutena on lisäksi avustaa tietojen saantiin oikeutettuja saamaan mainittuja tietoja. Tietoja on säilytettävä seitsemän vuotta ajoneuvon rekisteristä poistamisesta tai vakuutus sopimuksen päättymisestä.

Jokaisella vakuutusyrityksellä on velvollisuus toimittaa kaikkien jäsenvaltioiden tietokeskuksille sen korvausedustajan nimi ja osoite, jonka se on kuhunkin jäsenvaltioon nimennyt.

Direktiivin mukaan vahingonkärsineellä on oltava onnettomuuden jälkeen seitsemän vuoden ajan oikeus saada korvausvastuussa olevaa vakuutusyritystä ja sen korvausedustajaa sekä vakuutus sopimusta koskevia tietoja joko asuinjäsenvaltionsa taikka sen jäsenvaltion tietokeskukselta, jossa vahingon aiheuttaneen ajoneuvon pysyvä kotipaikka on tai jossa liikennevahinko tapahtui. Jos vahingonkärsineellä on perusteltu syy, tietokeskuksen on toimitettava hänelle vahingon aiheuttaneen ajoneuvon omistajan, tavanomaisen kuljettajan tai rekisteröidyn haltijan nimi ja osoite.

Artiklassa 6 säädetään korvauksien perustamisesta tai hyväksymisestä. Vahingonkärsinyt voi esittää korvausvaatimuksensa asuinpaikkansa jäsenvaltion korvaukselle, jos korvausvelvollinen vakuutusyritys tai sen korvausedustaja ei ole antanut perusteltua vastausta korvausvaatimuksessa esitettyihin kohtiin määräajassa, taikka jos vakuutusyritys on laiminlyönyt velvollisuutensa nimetä korvausedustajan vahingonkärsineen asuinvaltioon. Vahingonkärsinyt ei voi kuitenkaan esittää korvausvaatimusta korvaukselle, jos hän on ryhtynyt oikeudellisiin toimiin suoraan vakuutusyhtiötä vastaan.

Korvauksien on ryhdyttävä toimenpiteisiin kahden kuukauden sisällä siitä, kun vahingonkärsinyt on esittänyt sille korvausvaatimuksensa. Korvauksien on kuitenkin lopetettava toimenpiteensä, jos

vakuutusyrittäjä tai sen korvauksensaajana on toimenpiteiden aikana antanut perustellun vastauksen korvausvaatimukseen. Korvauksensaaja on välittömästi ilmoitettava vahingon aiheuttaneen ajoneuvon vakuutusyrittäjälle tai tämän korvauksensaajalle, sen jäsenvaltion korvauksensaajalle, jossa vakuutusyrittäjän toimipaikka on, ja vahingon aiheuttajalle, jos tämä on tiedossa, että vahingonkärsinyt on esittänyt korvauksensaajalle korvausvaatimuksen ja että se aikoo vastata siihen kahden kuukauden sisällä vaatimuksen esittämisestä.

Jos korvauksensaaja on suorittanut vahingonkärsineelle korvauksen siinä jäsenvaltiossa, jossa tämä asuu, sillä on oikeus vaatia hyvitys maksamastaan korvauksesta sen valtion korvauksensaajalta, jossa sopimuksen tehneen vakuutusyrittäjän toimipaikka on. Oikeus saada korvaus vahingon aiheuttajalta tai tämän vakuutusyrittäjältä siirtyy tällöin ensin mainitulta korvauksensaajalta viimeksi mainitulle korvauksensaajalle.

Direktiivin 7 artiklassa säädetään vahingonkärsineen oikeudesta hakea asuinjäsenvaltion korvauksensaajalta korvausta silloin, kun vahingon aiheuttanut ajoneuvo ei ole ole voitu tunnistaa tai kun korvausvelvollista vakuutusyrittäjästä ei ole voitu määrittää. Korvauksensaajalla on tällöin oikeus vaatia korvausta direktiivin 6 artiklan 2 kohdassa esitettyjen edellytyksien toisen jäsenvaltion takuurahastolta.

Artiklassa 8 säädetään vakuutusyrittäjän velvollisuudesta ilmoittaa kuhunkin muuhun kuin siihen jäsenvaltioon, johon toimilupa haetaan, nimetyt korvauksensaajan yhteystiedot.

Direktiivin 9 artiklan mukaan jäsenvaltio voi päättää, että 4 artiklan mukaisesti nimetyt korvauksensaajan on hoidettava toisen vahingonkorvausdirektiivin 12 a artiklan 4 kohdassa tarkoitetun edustajan tehtävät siinä tapauksessa, että vakuutusyrittäjä on laiminlyönyt edustajan nimeämisen.

Artikla 10 velvoittaa jäsenvaltioita säätämään direktiivin täytäntöön panemiseksi annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi

Esityksen keskeisenä tavoitteena on täydentää ensimmäiseen, toiseen ja kolmanteen liikennevakuutusdirektiivin perustuvia ja voimassa olevaan liikennevakuutuslakiin sisältyviä säännöksiä siten, että liikennevahingoissa vahingonkärsineille nykyistä paremmin taattaisiin yhtäläinen kohtelu riippumatta siitä, missä yhteisön alueella vahinko sattuu. Voimassa oleva vihreän kortin järjestelmä ei ratkaise ongelmia, joita aiheutuu, kun vahingonkärsineen on esitettävä vaatimuksensa toisessa maassa siellä asuvalle vastapuolelle sekä kyseisessä maassa toimiluvan saaneelle vakuutusyrittäjälle. Neljännen liikennevakuutusdirektiivin johdosta liikennevakuutuslakiin ehdotetaan tehtäväksi lisäyksiä, joilla parannetaan niiden henkilöiden oikeudellista asemaa ja korvausturvaa, jotka ovat kärsineet vahinkoa liikennevahingossa muualla kuin asuinjäsenvaltiossaan. Tämän vuoksi liikennevakuutuslakiin ehdotetaan sisällytettäväksi säännökset korvauksensaajasta, tietokeskuksesta ja korvauksensaajasta.

2.2. Keskeiset ehdotukset

2.2.1. Korvauksensaaja

Suomalaisen vakuutusyhtiön, joka harjoittaa Suomessa tai muussa ETA-valtiossa liikennevakuutus toimintaa, on nimettävä jokaiseen muuhun ETA-valtioon korvauksensaaja. Vastaavasti Suomessa liikennevakuutus toimintaa harjoittavan kolmannen maan vakuutusyhtiön on nimettävä korvauksensaaja ETA-valtioihin. Korvauksensaajan tehtävänä on liikennevahingon korvausvaatimusten selvittely ja korvausten suorittaminen, kun liikennevahingon on aiheuttanut Suomessa rekisteröity ja suomalaisessa vakuutusyhtiössä vakuutettu ajoneuvo Suomessa, muussa ETA-valtiossa tai vihreän kortin järjestelmään liittyneessä kolmannessa maassa ja vahingonkärsineen kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa. Vahingonkärsinyt voi siis kääntyä kotivaltiossaan suomalaisen vakuutusyhtiön korvauksensaajan puoleen ja esittää tälle korvausvaatimuksensa.

Tyypillisiä esimerkitapauksia olisivat:

a) Suomalainen liikennevakuutusyhtiö AB nimeää korvausestustajan ETA-valtioon 1. Tässä valtiossa asuva henkilö vahingoittuu liikennevahingossa Suomessa, missä onnettomuuden on aiheuttanut Suomessa rekisteröity ajoneuvo, joka on liikennevakuutettu yhtiössä AB. Palattuaan asuinvaltioon (ETA-valtio 1) vahingonkärsinyt voi esittää korvausvaatimuksensa yhtiön AB sinne nimeämälle korvausestustajalle.

b) ETA-valtiossa 1 asuva henkilö vahingoittuu liikennevahingossa ETA-valtiossa 2, missä onnettomuuden on aiheuttanut Suomessa rekisteröity ajoneuvo, joka on liikennevakuutettu yhtiössä AB. Palattuaan ETA-valtiosta 2 asuinvaltioon (ETA-valtio 1) vahingonkärsinyt voi esittää korvausvaatimuksensa yhtiön AB sinne nimeämälle korvausestustajalle.

c) ETA-valtiossa 1 asuva henkilö vahingoittuu liikennevahingossa vihreän kortin järjestelmään liittyneessä kolmannessa maassa ja onnettomuuden on aiheuttanut Suomessa rekisteröity ajoneuvo, joka on liikennevakuutettu yhtiössä AB. Palattuaan asuinvaltioon vahingonkärsinyt voi esittää korvausvaatimuksensa yhtiön AB sinne nimeämälle korvausestustajalle.

Järjestelmän toimivuuden takaamiseksi esitetään, että korvausestustajalla on oltava valtuudet edustaa vakuutusyhtiötä ja suorittaa korvaukset. Lisäksi korvausestustajan on asuttava tai oltava sijoittautunut siihen valtioon, johon hänet on nimitetty, ja hänen on käytettävä vahingonkärsineen kotivaltion virallisia kieliä. Ehdotuksessa esitetään, että korvausestustajan on käynnistettävä korvausmenettely yksityiskohtaisella vastauksella (korvaustarjous) kolmen kuukauden kuluessa vahingonkärsineen esittämästä perustellusta korvausvaatimuksesta. Jos liikennevahingosta aiheutuvan vastuuvelvollisuuden edellytyksiä ei voida määrittää tai aiheutunut vahinko ei ole määriteltävissä, korvausestustajan velvollisuutta esittää korvaustarjous lykätään näiden tietojen toimittamiseen asti. Viivästyneelle korvaukselle olisi esityksen mukaan maksettava korkolain (633/1982) mukainen viivästyskorko. Edelleen esitetään, että korvausestustajan nimeäminen muihin ETA-valtioihin säädetään toimiluvan edellytykseksi ja että laiminlyöntitapauksissa

Vakuutusvalvontavirasto voi ryhtyä valvontatoimenpiteisiin vakuutusyhtiötä kohtaan.

2.2.2. Tietokeskus

Vahingonkärsineen etujen turvaamiseksi esitetään säännöstä tietokeskuksesta, jonka tehtävänä on varmistaa liikennevahingon johdosta tarpeellisten tietojen nopea saatavuus. Ehdotuksessa tietokeskukselle esitetään velvoite järjestää laissa erikseen mainittujen tietojen keruu ja jakelu. Oikeus saada laissa säädettyjä tietoja Suomen tietokeskukselta on jäljempänä mainituin edellytyksin vahingonkärsineellä, jonka asuinpaikka on Suomessa tai joka on joutunut Suomessa rekisteröidyn ajoneuvon aiheuttamaan liikennevahinkoon taikka joka on Suomessa joutunut liikennevahinkoon. Edellytyksenä tietojen saamiselle on, että vahingonkärsinyt asuu ETA-valtiossa, liikennevahingon aiheuttanut ajoneuvo on rekisteröity ja liikennevakuutettu ETA-valtiossa ja että liikennevahinko on sattunut muussa ETA-valtiossa kuin vahingonkärsineen asuinvaltiossa tai että liikennevahinko on sattunut sellaisessa kolmannessa maassa, joka on liittynyt vihreän kortin järjestelmään. Esityksen mukaan vahingonkärsineellä on oikeus tietojen saamiseen tietokeskukselta seitsemän vuoden ajan liikennevahingon jälkeen. Esityksessä ehdotetaan, että tietokeskuksena toimii Liikennevakuutuskeskus. Liikennevakuutuskeskuksella on jo voimassa olevien säännösten nojalla oikeus saada liikennevakuutustoimintaa varten tietoja Ajoneuvohallintokeskuksen ylläpitämästä ajoneuvorekisteristä.

Liikennevakuutuskeskus on vihreä kortin järjestelmän perusteella hoitanut ulkomaisten ajoneuvojen Suomessa aiheuttamien vahinkojen selvittelyyn, joten sillä on kokemusta muiden valtioiden korvausjärjestelmistä ja valmiit yhteydet jäsenvaltioiden vastaaviin organisaatioihin. Tietokeskuksen tehtävien hoitamista Liikennevakuutuskeskuksessa on pidettävä tarkoituksenmukaisena myös taloudellisesti, koska olemassa olevat valmiudet huomioon ottaen tehtävien hoitaminen ei merkittävästi lisäisi keskuksen kustannuksia tai henkilöstön tarvetta.

2.2.3. Korvauselin

Esitys sisältää säännökset korvauselimestä, jolle Suomessa asuinpaikan omaava vahingonkärsinyt voi esittää korvausvaatimuksensa, jos vahingosta vastuussa oleva vakuutusyhtiö on laiminlyönyt korvausedustajan nimeämisen Suomeen tai jos vastuussa oleva vakuutusyhtiö tai sen korvausedustaja ei ole antanut perusteltua vastausta korvausvaatimuksen johdosta kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun vahingonkärsinyt esitti korvausvaatimuksensa. Yleisenä edellytyksenä korvausvaatimuksen esittämiseksi on, että liikennevahingon aiheuttanut ajoneuvo on rekisteröity ja liikennevakuutettu muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa ja että liikennevahinko on sattunut muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa tai se on sattunut sellaisessa kolmannessa maassa, joka on liittynyt vihreän kortin järjestelmään.

Tapauksissa, joissa liikennevahingon aiheuttanut ajoneuvo jää tunnistamatta tai korvausvelvollista vakuutusyhtiötä ei voida määrittää kahden kuukauden kuluessa vahingon tapahtumisesta, vahingonkärsinyt, jolla on asuinpaikka Suomessa, voi hakea korvausta korvauselimeltä edellyttäen, että liikennevahingon aiheuttanut ajoneuvo on rekisteröity ja liikennevakuutettu Suomessa tai muussa ETA-valtiossa ja liikennevahinko on sattunut muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa tai vihreän kortin järjestelmään liittyneessä kolmannessa maassa taikka liikennevahingon on aiheuttanut ajoneuvo, joka on rekisteröity kolmannessa maassa ja liikennevahinko on sattunut muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa. Säännöksellä korvauselimestä pyritään takaamaan, ettei vahingonkärsinyt jää ilman sitä korvausta, johon hän on oikeutettu.

Esitys sisältää myös säännökset korvauselimen takautumisoikeudesta. Esityksessä ehdotetaan, että korvauselimenä toimisi Liikennevakuutuskeskus, joka toimii myös liikennevakuutuslain 17 §:ssä tarkoitettuna kansallisena takuurahastona vastaten ensisijaisesti tuntemattoman, vakuuttamattoman tai ulkomaisen ajoneuvon aiheuttaman vahingon korvaamisesta.

2.2.4. Suora korvauksensaantioikeus

Vahingonkärsiin suoraa korvauksensaantioikeus vastuuvakuutusta

koskevista vahinkoasioissa on jo toteutettu Suomen lainsäädännössä vakuutusopimuslain (543/1994) 1 §:n 2 momentin ja 67 §:n säännösten perusteella. Liikennevakuutuslain soveltamiskäytäntö on myös perustunut vahingonkärsiin suoraan korvauksensaantioikeuteen vakuutusyhtiöön nähden. Selvyyden vuoksi ehdotetaan kuitenkin nimenomaisen suoran korvauksensaantioikeutta koskevan säännöksen sisällyttämistä liikennevakuutuslakiin.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksen mukaan suomalaisen vakuutusyhtiön, joka harjoittaa Suomessa tai muussa ETA-valtiossa liikennevakuutustoimintaa, ja liikennevakuutustoimintaa Suomessa harjoittavan kolmannen maan vakuutusyhtiön on nimettävä korvausedustaja jokaiseen muuhun ETA-valtioon. Korvausedustaja voi olla luonnollinen tai juridinen henkilö, jolla on riittävä asiantuntemus korvausten hoitamiseksi. Käytännössä tällaisia voivat olla esimerkiksi yhteistyössä toimivat vakuutusyhtiöt, korvauksenhoitoyritykset ja asianajotoimistot. Korvausedustajan nimeämisestä vakuutusyhtiöille aiheutuvat kustannukset kanavoituvat liikennevakuutusmaksuihin, joten ne eivät aiheuta valtiolle kustannuksia. Esityksellä ei arvioida mukaan ole merkittäviä vaikutuksia liikennevakuutusmaksuihin. Tietokeskuksena ja korvauselimenä toimivalle Liikennevakuutuskeskukselle, jonka kustannukset peritään pääosin liikennevakuutusmaksujen kautta, ei esitettyjen tehtävien hoitamisesta aiheutuisi merkittäviä lisäkustannuksia.

3.2. Muut vaikutukset

Ehdotus parantaa merkittäväällä tavalla niiden vahingonkärsiinien asemaa, jotka ollessaan tilapäisesti käymässä toisessa ETA-valtiossa joutuvat muussa ETA-valtiossa kuin asuinvaltiossaan rekisteröidyn ja vakuutetun ajoneuvon aiheuttamaan liikennevahinkoon. Ehdotus turvaa myös nykyistä paremmin korvauksen suorittamisen vahingonkärsiinelle eräissä ETA-alueen

ulkopuolella tapahtuvissa vahingoissa. Suomalainen vahingonkärsinyt voi kotimaahan palattuaan kääntyä suoraan vastuussa olevan vakuutuksenantajan nimeämän korvausedustajan puoleen ja esittää korvausvaatimuksensa äidinkielellään. Vahingonkärsineen oikeudellista asemaa ja korvausturvaa täydentävät tehokkaasti tietokeskus, joka avustaa liikennevahinkoon liittyvien tietojen saamisessa, sekä korvauselin, jonka puoleen vahingonkärsinyt voi viime kädessä kääntyä korvauksen saamiseksi esimerkiksi tilanteissa, joissa vastuussa olevaa vakuutusyhtiötä ei ole saatu selville.

4. Asian valmistelu

4.1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitysehdotus on valmisteltu virkatyönä

sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä Liikennevakuutuskeskuksen edustajien kanssa. Valmistelun yhteydessä kuultiin asiantuntijoita liikenne- ja viestintäministeriöstä, Ajoneuvohallintokeskuksesta ja Kuluttajien vakuutustoimistosta. Lisäksi on valmistelun aikana oltu yhteydessä oikeusministeriön ja Vakuutusvalvontavirastoon.

4.2. Lausunnot

Esitysehdotuksesta on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, Vakuutusvalvontavirastolta, Ajoneuvohallintokeskuksesta, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitolta, Liikennevakuutuskeskuksesta ja Kuluttajien vakuutustoimistolta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki liikennevakuutuslain muuttamisesta

11 a §. Liikennevakuutuslain 3 lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 11 a §. Pykälän 1 momentin mukaan vahingonkärsineellä olisi oikeus vaatia korvausta suoraan vahingosta vastuussa olevan osapuolen vakuutuksenantajalta. Vahingonkärsineen suora kanneoikeus on jo toteutettu Suomen lainsäädännössä vakuutussopimuslain 1 §:n 2 momentin ja 67 §:n sekä liikennevakuutuslain 11 ja 12 §:n perusteella. Selvyyden vuoksi ehdotetaan kuitenkin nimenomaisen säännöksen sisällyttämistä liikennevakuutuslakiin. Suora korvauksenvaatimisoikeus koskisi siten myös vahingonkärsijöitä, jotka ovat joutuneet ehdotetun uuden 14 a §:ssä määritellyn liikennevahingon uhriksi. Säännös vastaa neljännen liikennevakuutusdirektiivin (jäljempänä direktiivi) 3 artiklaa.

3 a luku. Ulkomailta tapahtuneen liikennevahingon korvaaminen

Liikennevakuutuslakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 a luku, joka sisältäisi uudet 14 a—14 m §. Pykälät sisältäisivät tarpeelliset säännökset direktiivin kansalliseksi voimaan saattamiseksi. 14 a §. Pykälä sisältää 3 a luvun soveltamisalaa koskevat säännökset. Lisäksi pykälässä on säännökset Suomessa liikennevakuutustoimintaa harjoittavien vakuutusyhtiöiden velvollisuudesta nimetä muihin ETA-valtioihin korvausedustaja sekä säännökset korvausedustajan tehtävistä ja vakuutusyhtiön tai tämän korvausedustajan velvollisuudesta suorittaa korvausta onnettomuuden uhriksi joutuneelle ETA-valtiossa asuvalle vahingonkärsineelle. Pykälän 1 momentin mukaan kaikkien Suomessa toimiluvan saaneiden vakuutusyhtiöiden, jotka kattavat vahinkovakuutusluokkaan 10 luokiteltuja riskejä, on nimettävä korvausedustaja jokaiseen muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen. Vakuutusyhtiöllä tarkoitetaan suomalaista vakuutusyhtiötä tai ulkomaisista

vakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua kolmannen maan vakuutusyhtiötä. Korvusedustajana voisi olla joko luonnollinen tai juridinen henkilö, jolla on riittävä asiantuntemus korvausten suorittamiseen liittyvien tehtävien hoitamiseksi. Kyseeseen tulisivat esimerkiksi asianajotoimistot, korvaustenhoitoyritykset ja vakuutusyhtiöt. Momentti vastaa sisällöltään direktiivin 4 artiklan 1 kohdan ensimmäistä virkettä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin korvusedustajan perustehtävistä ja muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa tai muussa vihreän kortin maassa kuin ETA-valtiossa sattuneiden onnettomuuksien korvaamisesta. Korvusedustajan tehtävänä olisi liikennevahingoista johtuvien korvausvaatimusten käsittely ja selvittely. Momentin mukaan korvusedustajalla olisi velvollisuus ryhtyä korvausvaatimusten käsittely- ja selvittelytoimiin liikennevahingon johdosta, joka on sattunut muussa ETA-valtiossa kuin vahingonkärsineen asuinvaltiossa ja sellaisessa kolmannessa maassa, jonka ensimmäisen liikennevakuutusdirektiivin 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu kansallinen toimisto on liittynyt vihreän kortin järjestelmään ja vahingonkärsineellä on ETA-valtiossa asuinpaikka ja kun onnettomuuden aiheuttajana on ajoneuvo, joka on vakuutettu muussa ETA-valtiossa ja jonka pysyvä kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin siinä ETA-valtiossa, jossa vahingonkärsineellä on asuinpaikka. Tyypillisiä liikennevahinkotilanteita, joissa suomalaisen vakuutusyhtiön korvusedustajan on ryhdyttävä 2 momentissa säädettyihin toimenpiteisiin, olisivat:

1) Muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa asuva henkilö vahingoittuu liikenneonnettomuudessa Suomessa ja onnettomuuden aiheuttanut ajoneuvo on rekisteröity ja vakuutettu Suomessa. Palatessaan Suomesta asuinvaltioonsa vahingonkärsinyt voi esittää korvausvaatimuksensa Suomessa vakuutuksen myöntäneen vakuutusyhtiön edellä mainitussa ETA-valtiossa olevalle korvusedustajalle.

2) Muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa asuva henkilö vahingoittuu kolmannessa ETA-valtiossa sattuneessa liikenneonnettomuudessa, jonka on

aiheuttanut Suomessa rekisteröity ja vakuutettu ajoneuvo. Vahingonkärsineen palattua kolmannelta ETA-valtiosta asuinvaltioonsa hän voi esittää korvausvaatimuksen Suomessa vakuutuksen myöntäneen vakuutusyhtiön vahingonkärsineen asuinvaltiossa olevalle korvusedustajalle.

3) Muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa asuva henkilö vahingoittuu liikenneonnettomuudessa kolmannessa ETA-alueeseen kuulumattomassa valtiossa, joka kuuluu vihreän kortin järjestelmään, ja onnettomuuden aiheuttanut ajoneuvo on rekisteröity ja vakuutettu Suomessa. Palatessaan kolmannelta valtiossa asuinvaltioonsa vahingonkärsinyt voi esittää korvausvaatimuksen Suomessa vakuutuksen myöntäneen vakuutusyhtiön vahingonkärsineen asuinvaltiossa olevalle korvusedustajalle.

Momentti vastaa sisällöltään direktiivin 1 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä 4 artiklan 1 kohdan säännöksiä. Tarkemmat korvusedustajaa koskevat säännökset ovat 14 b—14 e §:ssä.

Pykälän 3 momentin mukaan tietokeskusta koskevia 14 f—14 h §:n ja tunnistamattoman ajoneuvon aiheuttaman liikennevahingon korvausmenettelyä koskevan 14 m §:n säännöksiä sovellettaisiin myös niissä tapauksissa, joissa 2 momentissa tarkoitettun liikennevahingon aiheuttaneella ajoneuvolla on vakuutus samassa ETA-valtiossa tai pysyvä kotipaikka samassa ETA-valtiossa kuin vahingonkärsijällä on kotipaikka. Momentti vastaa sisällöltään direktiivin 1 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan ja 2 kohdan säännöksiä.

Pykälän 4 momentti sisältää säännökset 14 m §:n säännösten soveltamisesta myös silloin, kun liikennevahinko on sattunut muussa ETA-valtiossa kuin vahingonkärsineen asuinvaltiossa ja sen aiheuttajana on ajoneuvo, jonka pysyvä kotipaikka on sellaisessa kolmannessa maassa, jonka ensimmäisen liikennevakuutusdirektiivin 1 artiklassa tarkoitettu kansallinen toimisto on liittynyt vihreän kortin järjestelmään, taikka muussa kolmannessa maassa. Momentti vastaa sisällöltään direktiivin 1 artiklan 3 kohtaa.

14 b §. Pykälä sisältäisi direktiivin 4 artiklan 1 kohdan säännöksen korvusedustajan velvollisuudesta asua tai olla sijoittautunut siihen ETA-valtioon, johon hänet on nimetty,

sekä artiklan 3 kohdan säännöksen korvausedustajan oikeudesta toimia yhden tai useamman vakuutusyhtiön lukuun.

14 c §. Pykälässä säädettäisiin vakuutusyhtiön velvollisuudesta toimittaa kaikkien ETA-valtioiden tietokeskuksille sen korvausedustajan nimi ja osoite, jonka ne ovat kuhunkin ETA-valtioon nimenneet. Tietoja koskevista muutoksista olisi vakuutusyhtiön myös tehtävä ilmoitus. Pykälä vastaa sisällöltään direktiivin 5 artiklan 2 kohtaa.

14 d §. Pykälän 1 momentti sisältää säännökset korvausedustajalle kuuluvista riittävästä toimivaltuuksista. Nämä ovat välttämättömät, jotta korvausedustaja voisi edustaa vakuutusyhtiötä liikennevahingoista johtuvien korvausvaatimusten käsittelyä ja selvittelyä varten sekä täysin korvata vahingonkärsineiden vaatimukset.

Pykälän 2 momentin mukaan korvausedustajan on kyettävä käsittelemään korvausasia vahingonkärsineen asuinvaltion virallisella kielellä tai virallisilla kielillä.

Pykälä vastaa sisällöltään direktiivin 4 artiklan 5 kohtaa.

14 e §. Pykälä sisältää direktiivin 4 artiklan 6 kohdan säännökset vakuutusyrityksen tai sen korvausedustajan velvoitteista korvauksen suorittamiseen, perustellun korvaustarjouksen tekemisestä sekä tarpeellisista seuraamuksista siinä tapauksessa, että 3 a luvun säännöksiä ei noudateta. Pykälän säännösten tarkoituksena on saada vakuutuksenantaja esittämään korvausta koskeva ratkaisunsa kohtuullisen ajan kuluessa. Tavoitteena on välttää sitä, että vakuutuksenantaja siirtäisi tarpeettomasti asian ratkaisemista.

Pykälän 1 momentin mukaan vakuutusyhtiön tai sen korvausedustajan on kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona vahingonkärsinyt on esittänyt korvausvaatimuksensa, joko korvattava liikennevahinko tai tehtävä perusteltu korvaustarjous, jos korvausvastuuta ei kiistetä ja jos vahingon suuruus on määritetty. Perustellulla korvaustarjouksella tarkoitetaan vakuutusyhtiön tai korvausedustajan tekemää tarjousta, joka sisältää selvityksen vahingonkorvauksen perusteista ja määrästä. Korvauspäätös tai perusteltu tarjous olisi tehtävä kirjallisesti ja sen tulisi sisältää seikat, joiden perusteella vastuuvollisuus ja vahingot on arvioitu. Jos vahingonkärsinyt ei hyväksy

korvaustarjousta, hän voi viedä korvausasian tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Jos liikennevahingosta aiheutuvan vastuuvollisuuden edellytyksiä ei voida määrittää selkeästi tai vahingonkärsineelle aiheutunutta vahinkoa ei ole täysin määritetty, vakuutuksenantajan velvollisuutta esittää korvaustarjous lykätään näiden tietojen toimittamiseen asti. Tässä tapauksessa vakuutuksenantajan on kuitenkin annettava vahingonkärsineelle 2 momentissa tarkoitettu perusteltu vastaus. Momentti vastaa direktiivin 4 artiklan 6 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdtaa.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutusyhtiön tai sen korvausedustajan on 1 momentissa mainitussa ajassa annettava perusteltu vastaus korvausvaatimuksessa esitettyihin kohtiin myös silloin, kun korvausvastuu kiistetään osittain tai kokonaan tai se on epäselvä taikka jos vahinkojen suuruutta ei ole kokonaan määritetty. Momentti vastaa sisällöltään direktiivin 4 artiklan 6 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdtaa.

Pykälän 3 momentissa on viivästyskorjoja koskeva säännös. Jos vakuutusyhtiö tai sen korvausedustaja ei ole korvannut liikennevahinkoa tai tehnyt perusteltua korvaustarjousta kolmen kuukauden määräajan sisällä 1 tai 2 momentin mukaisesti, vahingonkärsineelle suoritettavalle korvaussummalle on maksettava korkoa. Jos korvausvastuu on selvinnyt tai vahinkojen suuruus määritetty vakuutusyhtiöstä riippumattomasta syystä vasta myöhempänä ajankohtana kuin kolmen kuukauden kuluttua korvausvaatimuksen esittämisestä, korkoa olisi kuitenkin maksettava vasta ensin mainitusta ajankohdasta lukien. Momentti vastaa sisällöltään 4 artiklan 6 kohdan toista alakohdtaa.

Pykälän 4 momentissa on säännökset seuraamuksista siinä tapauksessa, että vakuutusyhtiö tai sen korvausedustaja ei noudata 1—3 momentin säännöksiä. Momentissa on viittaus vakuutusyhtiölain (1062/1979) 14 luvun ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 7 luvun vakuutusyhtiöiden valvontaa koskeviin säännöksiin. Momentti vastaa sisällöltään direktiivin 4 artiklan 6 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäisen virkkeen seuraamuksia koskevia säännöksiä.

14 f §. Pykälässä ehdotetaan, että Liikennevakuutuskeskus toimisi direktiivin 5

artiklassa tarkoitettuna kansallisena tietokeskuksena. Liikennevakuutuskeskuksen tehtävänä olisi auttaa vahingonkärsijää selvittämään vahingonaiheuttajan vakuutuksenantaja ja korvauksenhakijan asuinvaltiossa sijaitseva vakuutuksenantajan korvauksen hakemista varten siten kuin 14 g ja 14 h §:ssä säädetään. 14 g §. Pykälä sisältäisi säännökset Liikennevakuutuskeskuksen velvollisuudesta kerätä ja jakaa tietoja, joilla on merkitystä korvauksen saamiseksi vahingonkärsineelle, sekä säännökset oikeudesta saada tietoja rekisterien ylläpitäjiltä. Pykälä vastaa sisällöltään direktiivin 5 artiklan 1 kohtaa. Pykälän 1 momentin mukaan Liikennevakuutuskeskuksen on kerättävä ja jaettava tietoja, joilla on vaikutusta liikennevakuutuskorvauksen saamiseen 14 a §:ssä tarkoitetuissa liikennevahinkotapauksissa. Pykälän 2 momentissa luetellaan ne tiedot, joita Liikennevakuutuskeskus tarvitsee tehtäviensä hoitamiseksi, ja 3 momentissa tietojen antamiseen velvoitetut tahot. Liikennevakuutuskeskus ei nykyisin itse rekisteröi kaikkia 2 momentissa tarkoitettuja tietoja, vaan osa niistä on saatavissa joko Ajoneuvohallintokeskuksen ylläpitämästä rekisteristä tai vakuutusyhtiöiltä. Tästä syystä ei olisi tarkoituksenmukaista, että Liikennevakuutuskeskus perustaisi uusia rekistereitä, jotka sisältäisivät vastaavia tietoja kuin nykyisin Ajoneuvohallintokeskuksen ylläpitämä rekisteri tai vakuutusyhtiöiden ylläpitämät rekisterit. Pykälän 1 momentin tiedon keruuta ja jakamista koskeva säännös velvoittaisi Liikennevakuutuskeskuksen huolehtimaan vain siitä, että direktiivissä tarkoitettut tiedot ovat Liikennevakuutuskeskukselta saatavissa riippumatta siitä, mistä rekisteristä tiedot on hankittu. Korvauksen saajan kannalta on olennaista, että eri tietolähteistä hankitut tiedot ovat myöhemmin saatavissa yhdestä paikasta. Momentti sisältää myös säännöksen tietokeskuksen velvollisuudesta avustaa tietojen saantiin oikeutettuja saamaan tarvitsemansa tiedot. Pykälän 2 momentissa on lueteltu tiedot, joiden keruu ja jakelu 1 momentin mukaisesti on järjestettävä. Momentin 1 kohdassa tarkoitettut moottoriajoneuvojen rekisterinumerot ovat saatavissa Ajoneuvohallintokeskuksen ylläpitämästä

ajoneuvorekisteristä, josta Liikennevakuutuskeskus saa tarvitsemansa tiedot kiinteän yhteyden avulla. Momentin 2 kohdan mukaiset liikennevakuutus sopimusten numerot ovat vakuutusyhtiöillä, joilta Liikennevakuutuskeskus saa tiedot tapauskohtaisesti tiedustelemalla. Momentin 3 kohdan vakuutuksen päättymispäivää koskeva tieto on vastaavasti saatavissa asianomaiselta vakuutusyhtiöltä tapauskohtaisesti tiedustelemalla. Momentin 4 kohta koskee vihreän kortin tai rajavakuutus sopimuksen numeroa. Liikennevakuutuskeskus myöntää rajavakuutukset ulkomaalaisille ajoneuvoille, joten rajavakuutusten numerot ovat jo nykyisin Liikennevakuutuskeskuksen rekisterissä. Vihreistä korteista vakuutusyhtiöt eivät vielä nykyisin pidä rekisteriä. Yhtiöiden on tästä syystä lisättävä myöntämiensä vihreiden korttien tiedot omiin rekistereihinsä. Liikennevakuutuskeskus saisi vihreän kortin numeron tietoonsa yhtiöltä asiaa tiedustelemalla. Momentin 5 kohdan mukaan 14 a §:ssä mainituista vakuutusyhtiöistä ja näiden nimeämistä korvauksedustajista on kerättävä tiedot. Tällä hetkellä tietoja ei ole kerätty keskitetysti, mistä syystä Liikennevakuutuskeskukseen olisi perustettava kyseisiä tietoja varten uusi rekisteri. Liikennevakuutuslain 15 §:n 1 momentin mukaan valtion ei tarvitse hankkia omistamilleen ajoneuvoille liikennevakuutusta. Ehdotetun momentin 6 kohdan mukaan myös näiden ajoneuvojen tietojen kerääminen on järjestettävä. Valtiokonttori pitää valtion omistamista ajoneuvoista rekisteriä, josta Liikennevakuutuskeskus saisi tarvittaessa tapauskohtaiset tiedot. Lisäksi puolustusvoimat pitää sotilasajoneuvoista erillistä ajoneuvorekisteriä. Pykälän 3 momentissa on säännökset Liikennevakuutuskeskuksen oikeudesta saada tietoja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen hankinnasta tai ylläpitämisestä vastaavilta viranomaisilta tai vakuutusyhtiöiltä. Viranomaisista kyseeseen tulisivat tällä hetkellä Ajoneuvohallintokeskus ja Valtiokonttori. Tietojen hankinnasta ja ylläpitämisestä vastaavien olisi huolehdittava siitä, että tiedot ovat seitsemän vuoden ajan Liikennevakuutuskeskuksen saatavissa siitä

ajankohdasta lukien kun ajoneuvo on poistettu rekisteristä tai vakuutus sopimus on päättynyt.

14 h §. Pykälä sisältää säännökset Liikennevakuutuskeskuksen velvollisuudesta ylläpitää korvausedustajia koskevaa rekisteriä, antaa tietoja vahingonkärsineelle sekä toimia yhteistyössä toisen ETA-valtion tietokeskuksen kanssa.

Pykälän 1 momentin mukaan Liikennevakuutuskeskuksen on pidettävä rekisteriä kaikissa ETA-valtioissa toimivista vakuutusyhtiöiden korvausedustajista. Liikennevakuutuskeskuksen oikeus saada korvausedustajia koskevia tietoja perustuu direktiivin 8 artiklan, jonka mukaan ETA-valtioissa toimivat direktiivin 5 artiklan 1 kohdan a alakohdan 3 alakohdassa tarkoitettuihin liikennevakuutusta harjoittavien vakuutusyhtiöiden korvausedustajien toimittamaan kaikkien jäsenvaltioiden tietokeskuksille sen korvausedustajan nimen ja osoitteen, jonka ne ovat kuhunkin jäsenvaltioon nimenneet.

Pykälän 2 momentissa säädetään Liikennevakuutuskeskuksen velvollisuudesta antaa vahingonkärsineelle seitsemän vuoden ajan liikennevahingon jälkeen viipymättä tietoja vakuutusyrityksestä, vakuutus sopimuksen numerosta ja vakuutusyrityksen korvausedustajasta tapauksissa, jolloin vahingonkärsinyt asuu Suomessa tai vahingon aiheuttanut ajoneuvo on rekisteröity Suomessa taikka liikennevahinko on tapahtunut Suomessa. Perusedellytyksinä tietojen saantiin olisi lisäksi, että lain 14 a §:n 2 ja 3 momentissa mainitut ehdot täyttyvät.

Pykälän 2 momentin säännöksellä varmistetaan vahingonkärsineen oikeus toteuttaa korvausvaatimisoikeutensa, kun hänellä on tiedossa, kenelle korvausvaatimus voidaan kohdistaa. Momentti vastaa sisällöltään direktiivin 5 artiklan 3 kohdan ensimmäistä alakohtaa.

Pykälän 3 momentissa on säännös, joka velvoittaa Liikennevakuutuskeskusta toimittamaan vahingonkärsineelle vahingon aiheuttaneen ajoneuvon omistajan tai rekisteröidyn haltijan nimi ja osoite, jos tiedon saantiin on perusteltu syy. Yleensä vahingonkärsineelle riittää korvauksen vaatimiseksi, että hän saa selville vahingon aiheuttaneen ajoneuvon vakuutusantajan, minkä perusteella hän voi helpommin käyttää suoraa korvausvaatimisoikeuttaan. Momentissa tarkoitettu perusteltu syy voi

olla olemassa, kun vahingonkärsinyt tarvitsee edellä mainittua tietoa korvausasiansa hoitamiseksi. Korvauksen vaatimista varten voi tällöin olla välttämätöntä, että vahingonkärsineellä on käytettävissään ajoneuvon omistajaa tai vakinaista kuljettajaa koskevat tiedot. Tarvittavat tiedot Liikennevakuutuskeskus saa joko vakuutusyhtiöltä tai Ajoneuvohallintokeskukselta taikka toisen ETA-valtion tietokeskukselta. Momentti vastaa sisällöltään direktiivin 5 artiklan 4 kohtaa.

Pykälän 4 momentissa on säännökset Liikennevahinkokeskuksen velvollisuudesta toimia yhteistyössä toisen ETA-valtion tietokeskuksen kanssa 2 momentissa tarkoitettujen tietojen hankkimiseksi vahingonkärsineelle. Tietokeskusten välinen yhteistyö on välttämätöntä, jotta vahingonkärsineen asuinvaltiossa saataisiin selville toisessa ETA-valtiossa rekisteröidyn ajoneuvon rekisterinumero ja vakuutusantajan nimi. Momentti vastaa sisällöltään direktiivin 5 artiklan 3 kohdan toista alakohtaa.

Pykälän 5 momentti sisältää säännöksen korvausvelvollisesta viranomaisesta tiedottamisesta silloin, kun vahingon aiheuttanut ajoneuvo on vapautettu vakuuttamisvelvollisuudesta. Säännös koskisi käytännössä Valtiokonttorista annettavaa tietoa. Momentti vastaa sisällöltään 5 artiklan 4 kohdan toista ja kolmatta alakohtaa.

14 i §. Pykälässä ehdotetaan, että Liikennevakuutuskeskus toimisi direktiivin 6 artiklassa tarkoitettuna kansallisena korvauselimenä. Jäljempänä olevissa 14 j–14 l §:ssä on säännökset Liikennevakuutuskeskuksen velvollisuudesta ryhtyä toimenpiteisiin silloin, kun vahingonaiheuttaneen ajoneuvon vakuutusantaja on laiminlyönyt korvausedustajan nimeämisen vahingonkärsineen asuinvaltioon taikka vakuutusantaja tai tämän korvausedustaja ei ole antanut perusteltua vastausta vahingonkärsineen esittämiin korvausvaatimuksiin määräajassa tai on hylännyt korvausvaatimuksen perustelematta päätöstä. Pykälä vastaa sisällöltään direktiivin 6 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa.

14 j §. Pykälä sisältää säännökset vahingonkärsineen oikeudesta hakea

korvausta Suomessa korvauselimenä toimivalta Liikennevakuutuskeskukselta. Korvausta voisi hakea vain Suomessa asuinpaikan omaava vahingonkärsinyt 14 a §:n 2 momentissa tarkoitetuissa vahingoissa. Tällöin siis edellytetään, että liikennevahingon aiheuttanut ajoneuvo on rekisteröity ja liikennevakuutettu jossakin muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa ja että liikennevahinko on sattunut muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa tai se on sattunut sellaisessa kolmannessa maassa, joka on liittynyt vihreän kortin järjestelmään. Korvausta keskukselta voidaan 1 momentin mukaan hakea ensinnä siinä tapauksessa, että ulkomainen vakuutusyhtiö tai sen korvausedustaja ei ole antanut perusteltua vastausta korvausvaatimuksen esittämisestä lukien kolmen kuukauden kuluessa. Perustellun vastauksen antamatta jättämiseen voidaan rinnastaa myös korvausvaatimuksen hylkääminen ilmoittamatta vahingonkärsineelle hylkäämispäätöksen perusteita. Lisäksi korvausta keskukselta voidaan hakea siinä tapauksessa, että vakuutusyhtiö ei ole nimennyt korvausedustajaa Suomeen. Jos vahingonkärsinyt on viimeksi mainitussa tapauksessa esittänyt korvausvaatimuksen suoraan vahingosta korvausvastuussa olevalle vakuutusyhtiölle ja saanut yhtiöltä vaatimuksen esittämisestä kolmen kuukauden määräajassa perustellun vastauksen, hänellä ei olisi enää oikeutta esittää korvausvaatimusta Liikennevakuutuskeskukselle. Momentti vastaa sisällöltään direktiivin 6 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa. Pykälän 2 momentissa on säännös korvausasian käsittelyn estymisestä Liikennevakuutuskeskuksessa, jos vahingonkärsinyt ryhtyy oikeudellisiin toimenpiteisiin suoraan vakuutusyhtiötä vastaan. Käsittelykiellon edellytyksenä olisi, että asia on vireillä yleisessä tuomioistuimessa. Momentti vastaa 6 artiklan 1 kohdan kolmatta alakohtaa. 14 k §. Pykälän 1 momentissa säädetään kahden kuukauden määräajasta, jonka kuluessa Liikennevakuutuskeskuksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin vahingonkärsineen esitettyä sille korvausvaatimuksensa 14 j §:n mukaisesti. Korvausasian käsittelyä keskuksessa ei kuitenkin saisi jatkaa, jos vakuutusyhtiö tai sen korvausedustaja antaa korvausasian

käsittelyn aikana korvausvaatimukseen perustellun vastauksen. Momentti vastaa 6 artiklan 1 kohdan neljättä alakohtaa. Jotta vakuutuksenantajalla ja tämän edustajalla, vakuutuksenantajan toimipaikan korvauselimellä sekä vahingon aiheuttajalla olisi mahdollisuus esittää omat kantansa korvausvaatimukseen, säädetään 2 momentissa, että Liikennevakuutuskeskuksen on ilmoitettava mainituille tahoille korvausvaatimuksesta. Vahingon aiheuttajalle ilmoitus olisi tehtävä vain silloin, kun tämän henkilöllisyys on keskuksen tiedossa. Ilmoitusvelvollisuudella ei olisi vaikutusta korvausasian käsittelyyn Liikennevakuutuskeskuksessa. Momentti vastaa sisällöltään direktiivin 6 artiklan 1 kohdan viidettä alakohtaa. 14 l §. Liikennevakuutuskeskuksella, joka on korvannut Suomessa asuvan vahingonkärsineen vahingon, olisi pykälän 1 momentin mukaan oikeus vaatia takaisin maksamansa korvaus sen ETA-valtion korvauselimeltä, jossa vakuutuksenantajan toimipaikka sijaitsee. Tällöin vahingonkärsineen oikeus vahingon aiheuttajaa tai tämän vakuutusyhtiötä vastaan siirtyisi direktiivin 6 artiklan 2 kohdan 2 alakohdan perusteella mainitulle ETA-valtion korvauselimelle. Momentti vastaa sisällöltään direktiivin 6 artiklan 2 kohdan ensimmäistä alakohtaa. Pykälän 2 momentissa säädetään Liikennevakuutuskeskuksen velvollisuudesta suorittaa hyvitys toisen ETA-valtion korvauselimelle, silloin kun vakuutuksenantajan toimipaikka on Suomessa ja vahingonkärsinyt asuu kyseisessä ETA-valtiossa, jonka korvauselin on maksanut korvauksen. Tällöin vahingonkärsineen oikeus vahingon aiheuttajaa tai tämän vakuutusyhtiötä vastaan siirtyisi vastaavasti Liikennevakuutuskeskukselle siltä osin kuin mainitun ETA-valtion korvauselin on suorittanut korvausta kärsitystä vahingosta. Momentti vastaa direktiivin 6 artiklan 2 kohdan toista alakohtaa. 14 m §. Pykälä sisältää säännökset korvausmenettelystä silloin kun 14 a §:ssä tarkoitettu liikennevahingon aiheuttanut ajoneuvo jää tunnistamatta tai kun korvausvelvollista vakuutusyhtiötä ei saada selville kahden kuukauden määräajassa. Pykälän mukaan Suomessa asuvalla vahingonkärsineellä olisi tällöin oikeus hakea

korvausta Liikennevakuutuskeskukselta. Keskukselle syntyisi tällöin takautumisoikeus siltä osin kuin se joutuisi suorittamaan korvausta vahingonkärsineelle. Jos korvausvelvollinen vakuutusyritys jää selvittämättä, keskuksella olisi oikeus periä maksamansa korvaus sen ETA-valtion kansalliselta takuurahastolta, jossa vahingon aiheuttaneella ajoneuvolla on pysyvä kotipaikka. Liikennevakuutuslain 17 §:n 1 momentissa on takuurahastoa koskevat säännökset. Jos ajoneuvo jää tunnistamatta, Liikennevakuutuskeskus voisi periä maksamansa korvauksen sen ETA-valtion kansalliselta takuurahastolta, jossa vahinko tapahtui. Vastaava menettely olisi myös silloin, kun tunnistamaton vahingon aiheuttanut ajoneuvo on kolmannesta maasta. Pykälän mukaan keskuksella olisi oikeus saada takaisin maksamansa korvaukset vain 14 1 §:ssä säädetyin edellytyksin. Pykälä vastaa sisällöltään direktiivin 7 artiklaa ja 1 artiklan 3 kohtaa.

Voimaantulosäännös

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002. Lain 14 i–14 m §:n voimaan tulosta ehdotetaan säädettäväksi erikseen valtioneuvoston asetuksella.

1.2. Laki vakuutusyhtiölain 2 luvun 2 §:n ja 2 a luvun 11 §:n muuttamisesta

2 luku. Vakuutusyhtiön perustaminen

2 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, joka velvoittaa vakuutusyhtiötä liikennevakuutustoiminnan harjoittamista koskevassa toimilupahakemuksessaan ilmoittamaan jokaiseen muuhun ETA-valtioon nimettävien korvausedustajien nimet ja osoitteet. Korvausedustajien nimeäminen on eräs liikennevakuutustoimintaa harjoittavan vakuutusyhtiön toimiluvan saamisen edellytys. Yhtiöllä olisi myös perustamisen jälkeen velvollisuus huolehtia siitä, että sillä on korvausedustaja kussakin ETA-valtiossa. Jos yhtiö ei tältä osin täytä toimiluvan ehtoja, siihen voidaan kohdistaa 14 luvussa säädettyjä vakuutusyhtiön valvontaa koskevia toimenpiteitä. Momentti vastaa sisällöltään direktiivin 8 artiklan a kohtaa.

2 a luku Ensivakuutustoiminnan harjoittaminen ulkomailla

11 §. Pykälän uudessa 4 momentissa ehdotetaan säädettäväksi laissa 1 ehdotettavassa liikennevakuutuslain 14 a §:ssä tarkoitetun korvausedustajan velvollisuudesta hoitaa mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitetun korvausasiamiehen tehtävät silloin, kun vakuutusyhtiö on laiminlyönyt korvausasiamiehen nimeämisen. Toisen vahinkovakuutusdirektiivin 12 a artiklan 4 kohdan 2 alakohdan mukaisesti, sellaisena kuin se on vahinkovakuutuksen täydennysdirektiivissä, korvausasiamies toimii vakuutusyrityksen nimeämänä edustajana, jonka tehtävänä on liikennevakuutustoimintaa toisessa ETA-valtiossa harjoittavan vakuutusyhtiön puolesta huolehtia korvausvaatimusten käsittelyyn liittyvistä toimenpiteistä. Momentti vastaa sisällöltään direktiivin 9 artiklaa.

Voimaantulosäännös

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan samanaikaisesti liikennevakuutuslain muuttamisesta annettavan lain kanssa.

1.3. Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 19 §:n muuttamisesta

19 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyisi 4 momentiksi. Samoilla perusteilla kuin vakuutusyhtiölain 2 luvun 2 §:n 3 momentissa, uusi 3 momentti sisältäisi säännöksen Suomessa liikennevakuutustoimintaa koskevaa toimilupaa hakevan kolmannen maan vakuutusyhtiön velvollisuudesta ilmoittaa hakemuksessa jokaiseen muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen nimettäviä korvausedustajia koskevat tiedot. Momentti vastaa sisällöltään direktiivin 8 artiklan b kohtaa.

Voimaantulosäännös

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan samanaikaisesti liikennevakuutuslain muuttamisesta annettavan lain kanssa.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotuksen mukaan liikennevakuutuslain 14 i—14 m §:n voimaan tulosta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus myös säätää ajankohdasta, johon mennessä 14 a §:n 1 momentissa tarkoitetut korvausedustajat on nimettävä ja 14 c §:ssä tarkoitetut tiedot on toimitettava.

3. Voimaantulo

Esitykseen sisältyvät lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002 jäljempänä mainituin poikkeuksin.

Direktiivin 10 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on annettava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset 20 päivään heinäkuuta 2002 mennessä. Jäsenvaltioiden on lisäksi huolehdittava siitä, että direktiivin säännöksiä sovelletaan 20 päivään tammikuuta 2003 mennessä.

Direktiivin 10 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on perustettava tai hyväksyttävä korvauselin 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti ennen 20 päivää tammikuuta

2002, mikä ei kuitenkaan estäisi direktiivin 10 artiklan 1 kohdan soveltamista.

Direktiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan 6 artikla tulee voimaan sen jälkeen, kun jäsenvaltioiden perustamat tai hyväksymät korvauselimet ovat keskenään tehneet sopimuksen toiminnoistaan ja velvollisuuksistaan sekä hyvitysmenettelyn yksityiskohdista. Komissio vahvistaa sopimuksen voimaantulopäivän todettuaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, että kyseinen sopimus on tehty. Jos korvauselimet eivät ole tehneet sopimusta ennen 20 päivää heinäkuuta 2002, komission on direktiivin 10 artiklan 3 kohdassa säädetyn mukaisesti ehdotettava tarvittavia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että korvauselimen velvollisuuksia ja oikeuksia koskevat 6 ja 7 artiklan säännökset tulisivat voimaan ennen 20 päivää tammikuuta 2003. Näistä syistä lain 14 i—14 m §:n voimaan tulosta ehdotetaan säädettäväksi erikseen valtioneuvoston asetuksella myöhemmin, kun korvauselinten välisen sopimuksen tekoajankohta tai mainitut komission toimenpiteet ovat tiedossa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

liikennevakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 26 päivänä kesäkuuta 1959 annettuun liikennevakuutuslakiin (279/1959) uusi 11 a §
ja uusi 3 a luku seuraavasti:

3 luku

Korvauksen vaatiminen liikennevahingosta

11 a §

Vahingonkärsineellä on oikeus vaatia tämän lain perusteella korvausta suoraan vakuutusenantajalta.

3 a luku

Eräiden ulkomailta tapahtuneiden liikennevahinkojen korvaaminen

14 a §

Jos suomalainen vakuutusyhtiö tai ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettu kolmannen maan vakuutusyhtiö aikoo harjoittaa tämän lain mukaista vakuutusta Suomessa tai suomalainen vakuutusyhtiö aikoo harjoittaa muuta vahinkovakuutusluokkaan 10 kuuluvaa vakuutusta kuin rahdinkuljettajan vastuuvakuutusta muussa ETA-valtiossa, yhtiön on nimettävä korvausedustaja jokaiseen muuhun ETA-valtioon.

Korvausedustajan tehtävänä on liikennevahingoista johtuvien korvausvaatimusten käsittely ja selvittely, kun

1) liikennevahinko on sattunut muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, jäljempänä *ETA-valtio*, kuin siinä ETA-valtiossa, jossa vahingonkärsineellä on asuinpaikka, tai sellaisessa kolmannessa maassa, jonka moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavaa vakuutusta ja vakuuttamisvelvollisuuden

voimaansaattamista koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 72/166/ETY 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu kansallinen toimisto on liittynyt vihreän kortin järjestelmään ja vahingonkärsineellä on asuinpaikka ETA-valtiossa; tai

2) liikennevahinko on aiheutunut sellaisen ajoneuvon käytöstä, jota varten on vakuutus muussa ETA-valtiossa ja jonka pysyvä kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin siinä ETA-valtiossa, jossa vahingonkärsineellä on asuinpaikka.

Jäljempänä olevia 14 f—14 h ja 14 m §:n säännöksiä sovelletaan myös, kun 2 momentissa tarkoitettu liikennevahinko on aiheutunut sellaisen ajoneuvon käytöstä, jota varten on vakuutus tai jonka pysyvä kotipaikka on siinä ETA-valtiossa, jossa vahingonkärsineellä on asuinpaikka.

Jäljempänä olevia 14 m §:n säännöksiä sovelletaan myös, kun liikennevahinko on sattunut muussa ETA-valtiossa kuin siinä ETA-valtiossa, jossa vahingonkärsineellä on asuinpaikka, ja kun liikennevahingon on aiheuttanut ajoneuvo, jonka pysyvä kotipaikka on 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tai muussa kolmannessa maassa.

14 b §

Korvausedustajan on asuttava tai oltava sijoittautunut siihen ETA-valtioon, johon hänet on nimetty. Korvausedustaja voi toimia yhden tai useamman vakuutusyhtiön lukuun.

14 c §

Edellä 14 a §:ssä tarkoitettua vakuutusyhtiön on viipymättä toimitettava moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavaa vakuutusta

koskevien jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen lähentämisestä ja neuvoston direktiivien 73/239/ETY ja 88/357/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/26/EY, jäljempänä neljäs liikennevakuutusdirektiivi, 5 artiklassa tarkoitetuille, kaikkien ETA-valtioiden tietokeskuksille 14 a §:n perusteella nimeämiensä korvausestajien nimet ja osoitteet sekä niiden muutokset.

14 d §

Korvausestajalla on oltava 14 a §:n 2 momentissa tarkoitettujen korvausvaatimusten käsittelyä ja selvittelyä varten oikeus edustaa liikennevahingosta korvausvastuussa olevaa vakuutusyhtiötä ja suorittaa vahingosta johtuvat korvaukset. Korvausestajan on kyettävä suorittamaan 1 momentin mukaiset tehtävät sen ETA-valtion virallisella kielellä tai virallisilla kielillä, jossa vahingonkärsineellä on asuinpaikka.

14 e §

Edellä 14 a §:ssä tarkoitetun vakuutusyhtiön tai sen korvausestajan on kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona vahingonkärsinyt on esittänyt korvausvaatimuksensa, korvattava 14 a §:n 2 momentissa tarkoitettu liikennevahinko tai tehtävä perusteltu korvaustarjous, jos korvausvastuuta ei kiistetä ja jos vahinkojen suuruus on määriteltä.

Jos korvausvastuu kiistetään osittain tai kokonaan tai se on epäselvä taikka jos vahinkojen suuruutta ei ole kokonaan määriteltä, on vakuutusyhtiön tai sen korvausestajan 1 momentissa mainitun ajan kuluessa annettava perusteltu vastaus korvausvaatimukseen.

Viivästyneelle korvaukselle on maksettava korkolaissa säädetty viivästyskorko.

Jos vakuutusyhtiö tai sen korvausestaja ei noudata 1—3 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, Vakuutusvalvontavirasto voi ryhtyä vakuutusyhtiölain (1062/1979) 14 luvussa tai ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 7 luvussa säädettyihin valvontatoimenpiteisiin vakuutusyhtiötä kohtaan.

14 f §

Liikennevakuutuskeskus toimii Suomessa neljännen liikennevakuutusdirektiivin 5 artiklassa tarkoitettuna tietokeskuksena.

14 g §

Vahingonkärsineiden etujen turvaamiseksi ja tietojen nopean saatavuuden varmistamiseksi 14 a §:ssä tarkoitetuissa liikennevahinkotapauksissa

Liikennevakuutuskeskus kerää ja jakaa tietoja, joilla on vaikutusta liikennevakuutuskorvauksen saamiseen, sekä avustaa näiden tietojen saamisessa siihen oikeutettuja.

Liikennevakuutuskeskuksen on 1 momentissa tarkoitettun tehtävän hoitamiseksi erityisesti järjestettävä seuraavien tietojen keruu ja jakelu

1) Suomessa rekisteröityjen moottoriajoneuvojen rekisterinumero;

2) liikennevakuutussopimusten numerot;

3) vakuutuksen päättymispäivämäärä, jos vakuutus on päättyntä;

4) vihreän kortin tai rajavakuutussopimuksen numero, jos sellainen on myönnetty;

5) edellä 14 a §:ssä mainitut vakuutusyhtiöt ja niiden nimeämät korvausestajat; ja

6) ajoneuvot, joita varten 15 §:n 1 momentin mukaan ei ole oltava liikennevakuutusta.

Liikennevakuutuskeskuksella on oikeus saada 2 momentissa tarkoitettujen tietojen hankinnasta tai ylläpitämisestä vastaavilta viranomaisilta tai vakuutusyhtiöiltä nämä tiedot siihen saakka, kunnes seitsemän vuotta on kulunut ajoneuvon poistamisesta rekisteristä tai vakuutussopimuksen päättymisestä.

14 h §

Liikennevakuutuskeskus pitää rekisteriä ETA-valtioissa toimivista vakuutusyhtiöiden korvausestajista.

Vahingonkärsineellä on liikennevahingon jälkeen seitsemän vuoden ajan oikeus saada Liikennevakuutuskeskukselta viipymättä tiedot vakuutusyrityksestä, vakuutussopimuksen numerosta ja vakuutusyrityksen korvausestajasta, jos

1) vahingonkärsineen asuinpaikka on Suomessa;

2) vahingon aiheuttanut ajoneuvo on rekisteröity Suomessa; tai

3) liikennevahinko on tapahtunut Suomessa.

Liikennevakuutuskeskuksen on toimitettava vahingonkärsineelle vahingon aiheuttaneen

ajoneuvon omistajan tai rekisteröidyn haltijan nimi ja osoite, jos vahingon kärsineellä on perusteltu syy näiden tietojen saamiseksi.

Liikennevakuutuskeskuksen on toimittava yhteistyössä toisen ETA-valtion tietokeskuksen kanssa 2 momentissa mainittujen tietojen luovuttamiseksi toisen ETA-valtion tietokeskukselle tai vastaavien tietojen hankkimiseksi toisen ETA-valtion tietokeskukselta vahingonkärsineelle.

Jos vahingon aiheuttanut ajoneuvo on vapautettu vakuuttamisvelvollisuudesta, Liikennevakuutuskeskuksen on vahingonkärsineen pyynnöstä toimitettava hänelle tieto siitä viranomaisesta, joka vastaa ajoneuvon aiheuttaman liikennevahingon korvaamisesta.

14 i §

Liikennevakuutuskeskus toimii Suomessa neljännessä liikennevakuutusdirektiivissä tarkoitettuna korvauselimenä.

14 j §

Vahingonkärsinyt, jolla on Suomessa asuinpaikka, voi 14 a §:n 2 momentissa tarkoitetuissa vahingoissa esittää korvausvaatimuksensa

Liikennevakuutuskeskukselle,

1) jos sen ajoneuvon, jonka käytöstä vahinko aiheutui, vakuutusyhtiö tai sen korvausedustaja ei ole antanut perusteltua vastausta korvausvaatimuksen johdosta kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun vahingon kärsinyt esitti korvausvaatimuksensa vakuutusyhtiölle tai sen korvausedustajalle; tai

2) jos vakuutusyhtiö on laiminlyönyt nimetä korvausedustajan Suomeen neljännen liikennevakuutusdirektiivin 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti; korvausvaatimusta ei kuitenkaan voi esittää korvauselimelle, jos vahingonkärsinyt on esittänyt korvausvaatimuksen suoraan vahingon aiheuttaneen ajoneuvon vakuutusyhtiölle ja saanut perustellun vastauksen kolmen kuukauden kuluessa vaatimuksen esittämisestä

Liikennevakuutuskeskus ei voi käsitellä korvausvaatimusta, jos vahingonkärsinyt on saattanut korvausasian vakuutusyhtiötä vastaan vireille yleisessä tuomioistuimessa.

14 k §

Liikennevakuutuskeskuksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin korvausasian käsittelemiseksi kahden kuukauden kuluessa siitä, kun vahingonkärsinyt on esittänyt sille 14 j §:ssä tarkoitetun korvausvaatimuksensa. Keskus ei saa jatkaa korvausasian käsittelyä, jos vakuutusyhtiö tai sen korvausedustaja antaa korvauskäsittelyn aikana korvausvaatimukseen perustellun vastauksen. Liikennevakuutuskeskuksen on välittömästi ilmoitettava korvausvaatimuksesta ja aikomuksestaan vastata siihen kahden kuukauden kuluessa

1) vahingon aiheuttaneen ajoneuvon vakuutusyhtiölle tai sen korvausedustajalle; 2) sen ETA-valtion korvauselimelle, jossa liikennevakuutuksen myöntäneen vakuutusyrityksen toimipaikka sijaitsee; ja 3) vahingon aiheuttajalle, jos tämä on Liikennevakuutuskeskuksen tiedossa.

14 l §

Liikennevakuutuskeskuksella on oikeus vaatia takaisin maksamansa korvaus sen ETA-valtion korvauselimeltä, jossa vakuutussopimuksen tehneen vakuutusyhtiön toimipaikka on.

Jos vakuutussopimuksen tehneen korvaukseen velvollisen vakuutusyhtiön toimipaikka on Suomessa ja sen ETA-valtion, jossa vahingonkärsinyt asuu, korvauselin on maksanut korvauksen, Liikennevakuutuskeskuksella on velvollisuus suorittaa hyvitys mainitun jäsenvaltion korvauselimelle. Tällöin vahingonkärsineen oikeus saada korvausta vahingon aiheuttajalta tai tämän vakuutusyhtiöltä siirtyy Liikennevakuutuskeskukselle siltä osin, kuin mainitun ETA-valtion korvauselin on suorittanut korvausta kärsitystä vahingosta.

14 m §

Jos 14 a §:ssä tarkoitettu liikennevahingon aiheuttanut ajoneuvo jää tunnistamatta tai jos korvausvelvollista vakuutusyhtiötä ei voida määrittää kahden kuukauden kuluessa vahingon tapahtumisesta, vahingonkärsineellä, jolla on asuinpaikka Suomessa, on oikeus hakea korvausta Liikennevakuutuskeskukselta. Keskuksella on tällöin oikeus saada maksamansa korvaus takaisin 14 l §:ssä säädetyn edellytyksin seuraavasti:

1) jos vakuutusyritystä ei saada selville, sen ETA-valtion 17 §:n 1 momentissa

tarkoitetulta kansalliselta takuurahastolta, jossa vahingon aiheuttaneella ajoneuvolla on pysyvä kotipaikka;

2) jos ajoneuvo jää tunnistamatta, sen ETA-valtion kansalliselta takuurahastolta, jossa vahinko tapahtui; tai

3) jos kyse on kolmannen maan ajoneuvosta, sen ETA-valtion kansalliselta takuurahastolta, jossa vahinko tapahtui.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____.

Tämän lain 14 i–14 m §:n voimaan tulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Ajankohdasta, johon mennessä 14 a §:n 1 momentissa tarkoitetut korvausedustajat on nimettävä ja 14 c §:ssä tarkoitetut tiedot toimitettava, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

2.

Laki

vakuutusyhtiölain 2 luvun 2 §:n ja 2 a luvun 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 28 päivänä joulukuuta 1979 annettuun vakuutusyhtiölain (1062/1979) 2 luvun 2 §:ään uusi 3 momentti lailla 611/1997 kumotun 3 momentin tilalle ja 2 a luvun 11 §:ään uusi 4 momentti, sellaisena kuin 2 a luvun 11 § on osaksi laissa 389/1995 ja laissa 79/1999, seuraavasti:

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen

2 §

Jos toimilupahakemus koskee muuta vahinkovakuutusluokkaan 10 kuuluvaa vakuutusta kuin rahdinkuljettajan vastuuvakuutusta, hakemuksessa on ilmoitettava liikennevakuutuslain (279/1959) 14 a §:n mukaisesti jokaiseen muuhun ETA-valtioon nimettävien korvusedustajien nimet ja osoitteet.

2 a luku

Ensivakuutustoiminnan harjoittaminen ulkomailla

11 §

Liikennevakuutuslain 14 a §:ssä tarkoitetun korvusedustajan on siinä ETA-valtiossa, johon hänet on määrätty, hoidettava myös edellä 3 momentissa tarkoitetun korvasiamiehen tehtävät, jos vakuutusyhtiö on laiminlyönyt korvasiamiehen nimeämisen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

3.

Laki

ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 17 päivänä maaliskuuta 1995 ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (348/1994) 19 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

19 §

Toimilupa

vastuuvakuutusta, hakemuksessa on ilmoitettava liikennevakuutuslain (279/1959) 14 a §:n mukaisesti jokaiseen muuhun ETA-valtioon nimettävien korvausedustajien nimet ja osoitteet.

Jos toimilupahakemus koskee muuta
vahinkovakuutusluokkaan 10 kuuluvaa
vakuutusta kuin rahdinkuljettajan

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Helsingissä 17 päivänä lokakuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Osmo Soininvaara*